

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel over toelating benoemd raadslid;

Gehoord het advies van de commissie onderzoek geloofsbrieven;

Gelet op de artikelen V4 en V12 van de Kieswet en artikelen 10 en 13 van de Gemeentewet;

Besluit:

1. Toe te laten tot lid van de gemeenteraad 2022-2026:
Dhr. M.H. (Marcel) Middelkamp.

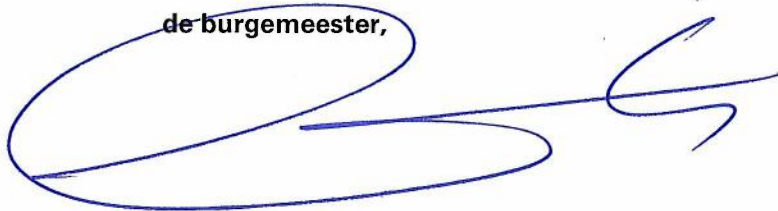
Gedaan in de openbare vergadering van 12 april 2022,

de griffier,

drs. K.D. Handstede

de burgemeester,

A.J. Gerritsen

Naam: S Dijk - Horenberg
Datum: 12 april 2022
Raadsgriffie

Voorstel aan de raad

Onderwerp

Herooverweging toelaten lid gemeenteraad 2022-2026

Portefeuillehouder

Burgemeester

Samenvatting raadsvoorstel

Op 21 maart 2022 werd de heer M.H. Middelkamp door de voorzitter van het centraal stembureau benoemd verklaard tot lid van de raad. Naar aanleiding van het onderzoek van de geloofsbrieven is de heer Middelkamp niet toegelaten tot de raad. Naar aanleiding van de unieke situatie die hierdoor is ontstaan heeft er een nadere juridische beoordeling plaatsgevonden en heeft er verder overleg plaatsgevonden met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Kiesraad en de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Vastgesteld is nu dat bij de toelating van nieuwe raadsleden niet getoetst mag worden aan artikel 15 van de Gemeentewet. De commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven heeft ten aanzien van de benoemd verklaarde kandidaat de heer M.H. Middelkamp opnieuw onderzoek uitgevoerd zonder toetsing aan artikel 15 van de Gemeentewet en adviseert de raad over toelating van de heer M.H. Middelkamp als lid van de raad.

Voorgesteld raadsbesluit

1. Toe te laten tot lid van de gemeenteraad 2022-2026:
Dhr. M.H. (Marcel) Middelkamp.

Inleiding

Op 21 maart 2022 werd de heer M.H. Middelkamp door de voorzitter van het centraal stembureau benoemd verklaard tot lid van de raad. Tijdens het onderzoek van de geloofsbrieven zijn er bezwaren gerezen tegen zijn toelating tot de raad. Deze bezwaren bestonden uit een door de heer Middelkamp beklede nevenfunctie die werd gekwalificeerd als een 'verboden handeling' als bedoeld in artikel 15 van de Gemeentewet. Raadsleden mogen op grond van dat artikel bepaalde functies en handelingen niet verrichten omdat daardoor sprake kan zijn van belangenverstrengeling. De raad heeft op grond van die bevinding besloten de heer Middelkamp niet toe te laten tot het lidmaatschap van de raad. Tegen een besluit tot niet-toelating tot de raad staat geen beroep bij de rechter open.

Naar aanleiding van de unieke situatie die hierdoor is ontstaan heeft er een nadere juridische beoordeling plaatsgevonden. Daarvoor is het oordeel van de Kiesraad ingewonnen en is algemeen beschikbare informatie van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) geraadpleegd. Bovendien is naslag gedaan op lokale regelingen elders in het land. Op grond van een en ander kon worden geconcludeerd dat op terechte gronden was besloten tot niet-toelating.

Op basis van verder overleg tussen de burgemeester en vertegenwoordigers van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), de Kiesraad en de VNG, moet nu echter een andere conclusie worden getrokken. Anders dan de Kiesraad in eerdere instantie meldde, anders dan de VNG op de vraag-en-antwoordportal op haar website meedeelde en anders dan wat in veel gemeenten (waaronder de onze) vaste praktijk is, mag bij de toelating van nieuwe raadsleden niet getoetst worden aan artikel 15 van de Gemeentewet. Deze bepaling is alleen van toepassing op reeds tot het raadslidmaatschap toegelaten raadsleden. Indien hun handelingen daartoe aanleiding geven kunnen zij door de voorzitter van de raad worden geschorst. Daarna kan de raad in een uiterst geval het betrokken raadslid 'vervallen verklaren van het raadslidmaatschap' (ontslaan). Tegen een dergelijk ontslagbesluit kan het betrokken raadslid vervolgens beroep aantekenen.

Vastgesteld moet worden dat het onderzoek van de geloofsbrieven en de besluitvorming door de raad hebben plaatsgevonden op een wijze die in lijn is met de modelverordening van de VNG en die ook in een flink aantal gemeenten wordt toegepast, namelijk inclusief toetsing aan artikel 15 van de Gemeentewet. Bovendien is de gehanteerde werkwijze achteraf in eerste instantie door de Kiesraad correct bevonden. Het is in de herinnering van alle betrokkenen voor het eerst dat deze toetsing leidt tot niet-toelating van een benoemd verklaarde kandidaat. Voor het ministerie van BZK is het aanleiding om de voorlichting en de modelregelgeving te laten herzien zodat een mogelijk misverstand over de toepasselijkheid van artikel 15 van de Gemeentewet in de toekomst kan worden voorkomen.

Tegen deze achtergrond dient het eerder genomen raadsbesluit van 29 maart 2022 onder dictumpunt 3 te worden heroverwogen, omdat het was gebaseerd op een toetsing aan artikel 15 van de Gemeentewet. De commissie voor het onderzoek van de geloofsbrieven heeft ten aanzien van de benoemd verklaarde kandidaat de heer M.H. Middelkamp opnieuw het onderzoek van de geloofsbrieven uitgevoerd zónder deze toetsing en doet daarvan verslag in deze raadsvergadering.

Overigens heeft de heer M.H. Middelkamp de bestuursfunctie bij de desbetreffende stichting neergelegd.

Beoogd effect

Toelating tot de raad.

Argumenten voor

1.1 Uit juridische heroverweging blijkt dat bij de toelating van nieuwe raadsleden niet getoetst mag worden aan artikel 15 van de Gemeentewet.

Kanttekeningen

2.1 Uit juridische heroverweging blijkt dat aspirant-raadsleden die mogelijk handelen in strijd met artikel 15 van de Gemeentewet eerst dienen te worden toegelaten tot het lidmaatschap van de raad en kunnen (indien daartoe aanleiding is) pas daarna geschorst (en eventueel ontslagen) worden. Tegen zulke besluiten kan het betrokken raadslid vervolgens beroep aantekenen.

Vervolg

Voordat het nieuwe raadslid aan zijn taak kan beginnen, wordt hij beëdigd.

Namens de gemeenteraad van Almelo,

de griffier,
drs. K.D. Handstede

de burgemeester,
A.J. Gerritsen